

UCHWAŁA NR XVII.109.25
RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA

z dnia 29 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2026 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Gminy Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2026 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Kamila Bors

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W
GMINIE RAWA MAZOWIECKA NA LATA
2026-2030**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy.....	6
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej	6
2.2. Cykle przemocy.....	7
Rozdział III. Dane demograficzne Gminy Rawa Mazowiecka	9
Rozdział IV. Przemoc domowa w Gminie Rawa Mazowiecka	10
4.1. Problemy społeczne w Gminie Rawa Mazowiecka	10
4.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.....	10
4.3. Przestępczość.....	12
Rozdział V. Zjawisko przemocy domowej w świetle badań ankietowych – 2025	14
5.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Rawa Mazowiecka.....	14
5.2. Uczniowie Gminy Rawa Mazowiecka	16
Rozdział VI. Analiza SWOT.....	18
Rozdział VII. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2026– 2030	22
7.1. Adresaci Programu.....	22
7.2. Realizatorzy Programu	23
7.3. Cele i zadania Programu	24
7.4. Zakładane rezultaty.....	33
7.5. Źródła finansowania	33
7.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu	34

-

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

Natomiast **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni
 - wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz.1673),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz.1214 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1153),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r., poz. 1338),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2025 r., poz. 636 ze zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. z 2025 r., poz. 383).

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 46 ze zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 1568 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r., poz. 1802 ze zm.),
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r., poz. 1232 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 r. poz. 1870).

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.¹
- **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka,

¹ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

- **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka².
- **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci³.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

³ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

- **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzyszą łązy i prezenty. W tej sytuacji osoba doświadczająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doświadczającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Rozdział III.

Dane demograficzne Gminy Rawa Mazowiecka⁴

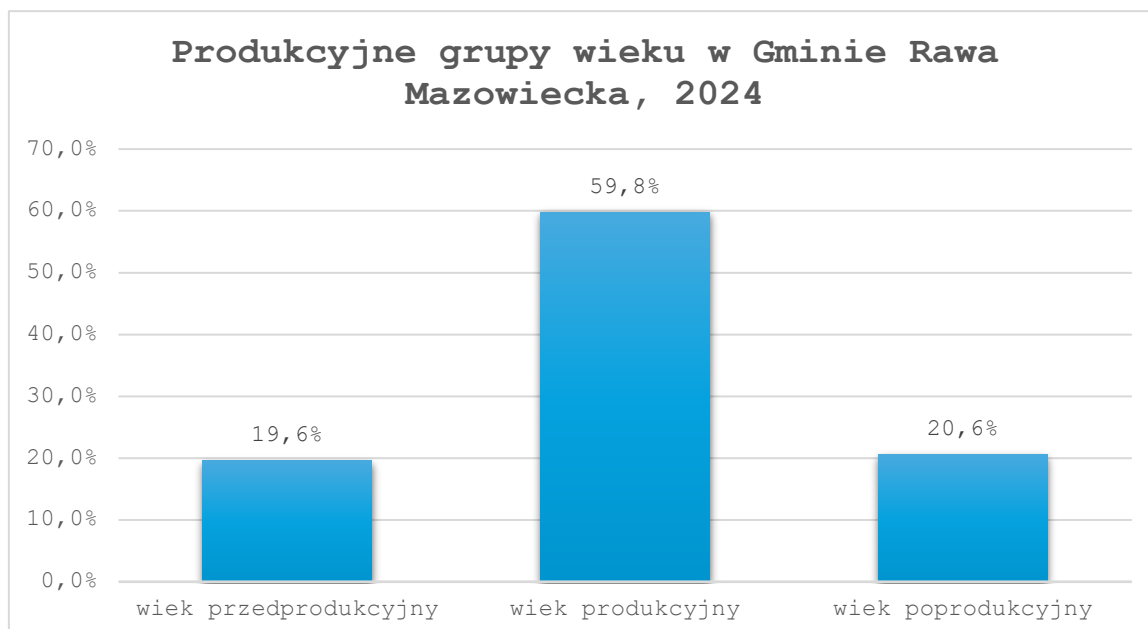
Gmina Rawa Mazowiecka to gmina wiejska. Należy do województwa łódzkiego, powiatu rawskiego. Gmina Rawa Mazowiecka ma 8 642 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 17,6% ludności powiatu. Gmina stanowi 25,3% powierzchni powiatu.

W latach 2022–2024 liczba mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka utrzymywała się na poziomie około 8,6 tysiąca, z niewielkimi wahaniami między rokiem 2023 a 2024. Liczba kobiet w gminie w tym okresie nieznacznie się zmieniała, spadając w 2024 roku do 4319. Liczba mężczyzn stopniowo wzrastała, osiągając w 2024 roku 4323, co powodowało, że struktura płci w gminie pozostawała w miarę wyrównana.

Liczba mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem:	8635	8646	8642
w tym kobiet:	4327	4336	4319
w tym mężczyzn:	4308	4310	4323

Źródło: GUS, 31.12.2024 r.

59,8% mieszkańców gminy Rawa Mazowiecka jest w wieku produkcyjnym, 19,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Źródło: GUS, 31.12.2024 r.

⁴ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rawa_Mazowiecka

Rozdział IV.

Przemoc domowa w Gminie Rawa Mazowiecka

4.1. Problemy społeczne w Gminie Rawa Mazowiecka

W latach 2022–2024 najczęściej występującymi powodami udzielania wsparcia rodzinom były długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność, obejmujące odpowiednio 68–71 i 48–55 rodzin rocznie. Ubóstwo oraz bezrobocie pozostawały stabilnymi, choć zdecydowanie mniej licznie reprezentowanymi przyczynami, utrzymując się na poziomie kilku–kilkudziesięciu rodzin rocznie. Zauważalny jest spadek liczby rodzin doświadczających bezradności opiekuńczo-wychowawczej – z 39 w 2022 roku do 28 w 2024 roku, co może świadczyć o poprawie sytuacji wychowawczej lub skuteczności działań wspierających. Jednocześnie odnotowano wyraźny spadek liczby rodzin zgłaszających problemy związane z alkoholizmem – z 4 do 1, co może wynikać zarówno z działań profilaktycznych, jak i trudności w ujawnianiu tego rodzaju problemów.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2022	Liczba rodzin w 2023	Liczba rodzin w 2024
Ubóstwo	3	2	2
Długotrwała lub ciężka choroba	68	68	71
Niepełnosprawność	52	55	48
Bezrobocie	36	31	32
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	4	5
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	39	35	28
Alkoholizm	4	2	1

4.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W latach 2022–2024 Zespół Interdyscyplinarny podejmował systematyczne działania w środowiskach zagrożonych przemocą, realizując od 6 do 13 interwencji rocznie, w zależności od zgłaszanych potrzeb i skali zagrożeń. Największą liczbę działań odnotowano w 2024 roku, co może świadczyć o wzroście wykrywalności lub większej aktywności służb w reagowaniu na sygnały o przemocy.

Zespół prowadził także działania informacyjne skierowane do mieszkańców, rozpowszechniając materiały edukacyjne dotyczące przemocy, uzależnień oraz dostępnych form pomocy. W 2022 i 2023 roku były to plakaty tematyczne, odpowiednio pięć dotyczących

przemocy oraz pięć dotyczących problemu uzależnień. W 2024 roku działania informacyjne znacząco rozszerzono, przygotowując dwa zestawy po 1000 ulotek dotyczących przemocy i dopalaczy oraz zakupując program profilaktyczny związany z przeciwdziałaniem przemocy i używaniu substancji psychoaktywnych. Łącznie działania Zespołu Interdyscyplinarnego wskazują na rozwój systemu profilaktyki oraz coraz szersze informowanie mieszkańców o możliwościach uzyskania pomocy.

W latach 2022–2024 liczba założonych Niebieskich Kart wzrosła z 16 do 29, co wskazuje na większą liczbę zgłoszeń lub większą czujność instytucji wobec sytuacji przemocowych. Największą rolę w wszczynaniu procedury odgrywała Policja, która odpowiadała za większość kart w każdym roku. W 2024 roku zauważalny był także wzrost zaangażowania placówek edukacyjnych i służby zdrowia.

Liczba założonych Niebieskich Kart	2022	2023	2024
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	16	15	29
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	4	0	2
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	1
Placówki edukacyjne	0	1	2
Policja	12	14	24
Inne instytucje i organizacje	0	0	0
Inne	0	0	0

W latach 2022–2024 w gminie Rawa Mazowiecka obserwowano systematyczny spadek liczby rodzin, którym udzielano pomocy finansowej z powodu problemów alkoholowych – od 4 rodzin w 2022 roku, przez 2 w 2023, do 1 rodziny w 2024 roku. Jednocześnie z każdym rokiem malała liczba osób kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co może świadczyć o mniejszej liczbie zgłoszeń lub większej skuteczności działań profilaktycznych.

W 2022 roku do Komisji skierowano 17 osób, w 2023 roku – 15, a w 2024 – 12 osób. Dane te wskazują, że skala problemów alkoholowych w gminie stopniowo maleje, choć nadal wymaga systematycznych działań pomocowych. Trend ten może stanowić efekt zarówno pracy instytucji lokalnych, jak i rosnącej świadomości mieszkańców dotyczącej możliwości uzyskania wsparcia.

4.3. Przestępczość

W latach 2022–2024 na terenie gminy odnotowywano zmienny poziom przestępczości, przy czym największe wahania dotyczyły kradzieży z włamaniem oraz kradzieży mienia, których liczba spadła w 2024 roku w porównaniu z latami poprzednimi. Jednocześnie zauważalny był ponowny wzrost przypadków fizycznego i psychicznego znęcania się nad rodziną – z 6 w 2023 roku do 13 w 2024 roku, co wskazuje na narastający problem przemocy domowej. Liczba pobić utrzymywała się na niskim poziomie, z pojedynczymi przypadkami jedynie w 2023 roku, natomiast uszkodzenia mienia były najczęstsze w 2023 roku, po czym znacząco zmalały. Dane pokazują, że choć część kategorii przestępstw wykazuje tendencję spadkową, wzrost przemocy domowej stanowi obszar wymagający wzmocnionej profilaktyki i interwencji.

Przestępstwa na terenie gminy	2022	2023	2024
kradzież z włamaniem	8	12	6
fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	12	6	13
pobicie	0	2	0
uszkodzenie mienia	2	10	3
kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	1	0	0
kradzież mienia	13	11	6
inne	0	0	0

W latach 2022–2024 na terenie Gminy Rawa Mazowiecka najczęściej stwierdzano i wszczynano przestępstwa związane ze znęcaniem się nad rodziną oraz uchylaniem się od płacenia alimentów. Liczba spraw dotyczących znęcania się nad rodziną spadła w 2023 roku do 6, a w 2024 roku wzrosła do 13. Przestępstwa uchylania się od płacenia alimentów również zmniejszyły się w 2023 roku do 10, a w 2024 roku wzrosły do 13. Inne przestępstwa, takie jak groźba karalna, pozostawały na stabilnym poziomie, a przypadki rozpijania małoletniego nie występowały w żadnym z tych lat.

Przestępstwa wszczęte/stwierdzone/zakończone na terenie Gminy Rawa Mazowiecka	2022			2023			2024		
	w	s	z	w	s	z	w	s	z
Znęcanie się nad rodziną	12	12	12	6	6	6	13	13	13
Groźba karalna	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rozpijanie małoletniego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	16	16	16	10	10	10	13	13	13
Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0

W latach 2022–2024 liczba interwencji policyjnych utrzymywała się na podobnym poziomie, wynosząc od 385 do 424. Odsetek interwencji dotyczących przemocy domowej był niski, wahał się od 6 w 2023 roku do 13 w 2024 roku. Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy, zmieniała się w tym okresie, osiągając maksimum 20 w 2022 roku i minimum 9 w 2023 roku. Najwięcej osób doznających przemocy stanowiły kobiety, a dzieci były najmniej liczną grupą, przy czym w 2024 roku liczba dzieci, którym udzielono wsparcia, wzrosła do 4. Liczba osób stosujących przemoc domową wzrosła w 2024 roku do 13, z czego większość to mężczyźni, a kobiety rzadko były osobami stosującymi przemoc. Spośród osób stosujących przemoc, znaczna część działała pod wpływem alkoholu, szczególnie mężczyźni, natomiast kobiety pod wpływem alkoholu były nieliczne. Podczas interwencji obecne były dzieci – ich liczba wzrosła z 8 w 2022 roku do 11 w 2024 roku, co wskazuje na rosnące ryzyko bezpośredniego kontaktu najmłodszych z sytuacjami przemocowymi.

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba interwencji	385	424	387
Dotyczące przemocy domowej	12	6	13
Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy:			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	20	9	17
Kobiety	10	7	12
Mężczyźni	1	2	1
Dzieci (do 18 r.ż.)	2	0	4
Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania:			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	12	6	13
Kobiety	5	0	1
Mężczyźni	7	6	12
Liczba osób stosujących przemoc domową, pod wpływem alkoholu:			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	8	4	6
Kobiety	2	0	0
Mężczyźni	6	4	6
Ogółem	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	8	6	11

Rozdział V.

Zjawisko przemocy domowej w świetle badań ankietowych – 2025

5.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Rawa Mazowiecka

W badaniu wzięło udział 109 mieszkańców, w tym 82% kobiet oraz 18% mężczyzn.

- Najpierw zapytano badanych, czy są osobami z niepełnosprawnością. 8% respondentów wskazało odpowiedź tak.
- 29% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 21% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak.
- Zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest raczej rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 76% z nich. 24% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej częste oraz bardzo częste.
- Wśród badanej grupy osób 25% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny oraz 33% z nich poprosiło o pomoc.
- W dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o rodzaj doświadczanej przemocy. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się przemoc psychiczna (89%), przemoc ekonomiczna (33%) i przemoc fizyczna (30%).
- Warto zauważyć, że dla 44% przemoc domowa wielokrotnie miała miejsce w przeszłości, jednakże teraz się już nie powtórzy. Tyle samo, 44% deklaruje był to jednorazowy incydent, który się już nie powtórzył. Dla 4% przemoc działa się wielokrotnie i są obawy, że zdarzy się to znowu. Dla 8% badanych działa się to wielokrotnie w przeszłości i wciąż się dzieje.
- Łącznie 89% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala automatycznie na zakończenie problemu przemocy domowej. Łącznie 88%** uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Podobnie 88%* zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.
- Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:
 - „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (88%);
 - „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy” (92%);

- „Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc” (78%);
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (87%);
- „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (89%).
- Zdaniem mieszkańców Miasta i Gminy Rawa Mazowiecka przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (76%), stresie (67%), chorobie psychicznej (36%), złej sytuacji materialnej (31%), różnicy zdań członków rodziny (25%), braku posłuszeństwa dzieci (25%) oraz braku pracy rodziców (20%). 3% respondentów zaznaczyło odpowiedź inne nie podając przykładów.
- 89% respondentów odpowiedziało, że bardzo często lub czasami zdarza się długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe, natomiast 83% odpowiedziało, że bardzo często lub czasami orzekane są zbyt łagodne wyroki. Łącznie 81% respondentów odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzanie spraw przez prokuraturę wskazało 80% badanych.
- Jeżeli chodzi o przeciwdziałanie przemocy domowej, to mieszkańcy wskazywali, że najskuteczniejszymi działaniami są: zaostrzenie kar dla osób stosujących przemoc (75%), edukacja społeczeństwa (58%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (40%), poprawa sytuacji materialnej rodzin (37%).
- Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się z dezaprobatą – łącznie 79% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem. Łącznie 85% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości. 73% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem.
- Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 87% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 77%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 67%.

5.2. Uczniowie Gminy Rawa Mazowiecka

W badaniu wzięło udział 93 uczniów z Gminy Rawa Mazowiecka.

- Uczniów zapytano, jak czują się w swojej klasie. 37% czuje się w swojej klasie bardzo dobrze, a 53% raczej dobrze, co wskazuje na poczucie komfortu. 6% czuje się raczej źle, a 4% bardzo źle i chciałoby zmienić klasę.
- Następnie zapytano badanych uczniów czy czują się bezpiecznie w swojej szkole i czy idą tam bez żadnych obaw i strachów. Łącznie 89% badanych udzieliło odpowiedzi zdecydowanie tak lub raczej tak, co świadczy o pozytywnej atmosferze szkoły. Jedynie 11% wskazało na odpowiedzi raczej nie i zdecydowanie nie.
- 26% badanych deklaruje, że są w szkole uczniowie, których się boją.
- 9% uczniów uważa, że w szkole jest zwyczaj prześladowania, straszenia najmłodszych uczniów (tzw. kocenie). 65% nie wie.
- Zapytano także uczniów jak oceniają swoje zachowanie w szkole. Najczęstszymi odpowiedziami były te pozytywne (18% wzorowe, 35% bardzo dobre, 37% dobre). 7% badanych zaznaczyło odpowiedź poprawne, jednakże 10% respondentów oceniło swoje zachowanie nagannie (3%).
- 80% uczniów ma w klasie lub szkole przynajmniej jedną osobę, której może się zwierzyć z trudności.
- Najczęściej występującą sytuacją jest wyśmiewanie kogoś, przezywanie (23% uczniów wskazało, że taka sytuacja ma miejsce codziennie, a o 26% kilka razy w tygodniu lub kilka razy w miesiącu. Spora część respondentów wskazała także na obgadywanie kogoś za plecami (23% uczniów wskazała, że taka sytuacja ma miejsce codziennie, 22% kilka razy w tygodniu, 17% kilka razy w miesiącu). Często wskazywano także na unikanie, ignorowanie. wykluczanie z grupy (8% wskazało odpowiedź codziennie, 16% kilka razy w tygodniu, a 23% kilka razy w miesiącu.
- Następnie zapytano uczniów kto częściej robi takie rzeczy. 89% wskazało, że są to chłopcy, a 11% wskazało na dziewczyny.
- W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytano ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy. 38% deklaruje, że nigdy nie zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przezywani, czy żeby ktoś ich uderzył. Przeciwnego zdania jest 62% ankietowanych.

- Uczniowie deklarują, że doświadczają w szkole przemocy fizycznej (19%) oraz przemocy psychicznej (35%).
- Zapytano także kiedy najczęściej dochodzi do przemocy. Najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były podczas przerw (76%), a także po lekcjach (15%).
- Następnie zapytano respondentów, dlaczego ich zdaniem inni uczniowie zachowują się agresywnie. Najczęściej (33%) wskazywano na to, że lubią poniżać innych. Niewiele mniej osób wskazało na to, że nie wiedzą, że sprawiają komuś przykrość lub dlatego, że nie ponoszą żadnych konsekwencji (po 31%). 28% ankietowanych uważa, że są źle wychowani, a 25% badanych wskazuje na potrzebę posiadania respektu.
- Niepokojące, jest, że część ankietowanych zadeklarowała przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem – 33%. Zaistniałą sytuację zgłosiłoby nauczycielowi 42% badanych uczniów oraz 11% udawałaby, że nic nie widzą.
- Okazuje się, że 54% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. Uczniowie wskazywali również na: spotkania z pedagogiem lub psychologiem – 38%, zainstalowanie kamer na szkolnych korytarzach – 32%, wyrzucanie agresywnych ze szkoły – 31%, zajęcia sportowe – 20% oraz nieodpowiadanie na zaczepki – 14%.
- Następnie zapytano uczniów komu zwierzyliby się, gdyby doświadczyli przemocy. Najwięcej respondentów wskazywało na rodziców (66%) oraz wychowawcę (60%). 31% wskazało, że zwierzyłoby się w takiej sytuacji przyjacielowi, a 24% pedagogowi lub psychologowi szkolnemu. 22% zgłosiłoby taką sytuację dyrektorowi szkoły, a 12% deklaruje, że nie powiedziałoby nikomu.
- Zapytano również uczniów o doświadczenie przemocy w domu oraz poczucia bezpieczeństwa. Rozkład odpowiedzi sugeruje, że 14% uczniów ma lub miało doświadczenia związane z przemocą domową, a 4% uczniów raczej nie czuje się w swoim domu całkowicie bezpiecznie.
- W kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali oni na doświadczanie przemocy psychicznej – 9%, przemocy fizycznej – 8% oraz przemocy ekonomicznej – 3%.
- 14% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 28% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak jest.
- Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami – 18% oraz często ich prywatna wiadomość była udostępniana innej osobie – 20%.

- Większość uczniów – 96% deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami.
- Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – większość 91% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.
- Łącznie 88% uczniów chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami.

Rozdział VI.

Analiza SWOT

Analiza SWOT dotycząca przemocy domowej w Gminie Rawa Mazowiecka obejmuje cztery kluczowe elementy: mocne i słabe strony (czynniki wewnętrzne) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne).

Poniżej znajduje się szczegółowa analiza SWOT:

SWOT	
Mocne strony (Strengths)	• Funkcjonowanie procedury „Niebieskie Karty”, umożliwiającej systematyczne reagowanie na przemoc domową. • Obecność Zespołu Interdyscyplinarnego integrującego działania policji, pomocy społecznej, oświaty i ochrony zdrowia. • Funkcjonujący system wsparcia rodzin, obejmujący różnorodne formy pomocy socjalnej i psychologicznej. • Spadek liczby rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz ubóstwem, wskazujący na skuteczność działań pomocowych. • Rozwój procedury „Niebieskie Karty” i wzrost liczby spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, co zwiększa koordynację działań przeciwko przemocy domowej. • Regularne udzielanie wsparcia psychologicznego osobom doświadczającym przemocy. • Wysoki poziom świadomości badanych mieszkańców dorosłych w zakresie przemocy domowej – większość

	rozumie, że przemoc może dotyczyć każdej rodziny i że osobą doznającą przemocy może być zarówno kobieta, jak i mężczyzna (88%). • Silne negatywne nastawienie do przemocy fizycznej wobec dzieci – większość respondentów odrzuca bicie dzieci jako metodę wychowawczą (79–87%). • Większość ankietowanych uczniów czuje się bezpiecznie w szkole i ma pozytywne relacje z rówieśnikami oraz nauczycielami. • Rozpoznanie skutecznych działań w przeciwdziałaniu przemocy – edukacja, zaostrzenie kar i poprawa sytuacji materialnej rodzin. • Duża część uczniów ma zaufane osoby, do których mogą się zwierzyć w sytuacjach trudnych (rodzice, wychowawcy, pedagodzy).
Słabe strony (Weaknesses)	• Nadal wysoka liczba rodzin dotkniętych długotrwałą i ciężką chorobą, bezradnością wychowawczą oraz niepełnosprawnością. • Brak stałego trendu spadkowego liczby Niebieskich Kart – w 2024 roku nastąpił wzrost, co może wskazywać na rosnącą skalę problemu. • Utrzymujące się problemy bezrobocia i ubóstwa w części rodzin, co zwiększa ryzyko przemocy i napięć domowych. • Znaczący odsetek dorosłych (29%) ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 21% nie jest pewnych, ale ma podejrzenia. • Przemoc psychiczna dominuje wśród osób doświadczających przemocy (89% dorosłych wskazuje), co utrudnia jej wykrycie i interwencję. • Część uczniów doświadcza przemocy fizycznej (19%) i psychicznej (35%) w szkołach oraz w sieci (18–20%).

	• Występujące obawy według badanych mieszkańców związane z długotrwałym postępowaniem sądowym i łagodnymi wyrokami, które mogą zniechęcać do zgłaszania przemocy (około 80–89% dorosłych). • Niektóre incydenty przemocy w domu nadal się powtarzają (8% dorosłych wskazuje przemoc ciągłą). • Obserwacja agresywnych zachowań w szkole przez uczniów i brak zgłaszania (33% dopingowało lub nagrywało bójki) wskazuje na lukę w reagowaniu rówieśników.
Szanse (Opportunities)	• Możliwość wzmocnienia działań profilaktycznych i edukacyjnych, w tym warsztatów i szkoleń dla rodziców oraz dzieci. • Rozbudowa współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym większe zaangażowanie placówek zdrowia i NGO w zgłaszanie przemocy. • Zwiększenie dostępności wsparcia prawnego i materialnego dla osób doznających przemocy. • Rozwój programów integrujących społeczność lokalną, które mogą przeciwdziałać izolacji i przemocy domowej. • Możliwość zwiększenia działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie przemocy domowej i rówieśniczej w szkołach. • Wzmocnienie systemu zgłaszania przemocy domowej, w tym szersze wykorzystanie procedury „Niebieskie Karty”. • Edukacja rodziców i opiekunów w zakresie metod wychowawczych bez użycia przemocy. • Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej przyczyn przemocy i roli alkoholu, stresu i problemów psychicznych.

	• Rozwój programów przeciwdziałania cyberprzemocy i przemocy psychicznej wśród młodzieży.
Zagrożenia (Threats)	• Utrwalone stereotypy społeczne dotyczące przemocy domowej, utrudniające zgłaszanie przypadków. • Możliwość wzrostu liczby przypadków przemocy domowej, jeśli problemy materialne i zdrowotne rodzin nie zostaną skutecznie zaadresowane. • Ograniczone zasoby kadrowe i finansowe mogą utrudniać realizację kompleksowych działań prewencyjnych i wsparcia. • Trudności w docieraniu do rodzin z problemami ukrytymi, np. przemocy psychicznej czy zaniedbania, co może prowadzić do eskalacji problemów. • Wciąż obecna przemoc domowa i rówieśnicza wśród części dorosłych i uczniów, w tym przemoc powtarzalna w rodzinach (8%). • Niska zgłaszalność przypadków przemocy – część dorosłych i uczniów nie wie, jak reagować lub boi się zgłosić problem. • Możliwe utrwalanie negatywnych wzorców wychowawczych w rodzinach, mimo ogólnej dezaprobaty wobec kar fizycznych. • Nasilenie przemocy psychicznej i ekonomicznej, trudnej do wykrycia i interwencji. • Zwiększenie zachowania agresywnego wśród uczniów, w tym nagrywanie i dopingowanie przemocy, mogą utrzymywać negatywne normy rówieśnicze.

Rozdział VII.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2026– 2030

7.1. Adresaci Programu

Program przeciwdziałania przemocy domowej skierowany jest do osób dotkniętych przemocą domową – dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów – które doświadczają zagrożeń fizycznych, psychicznych, emocjonalnych lub zaniedbania, przemocy.

Szczególną uwagę poświęca się rodzinom, w których występują czynniki ryzyka, takie jak uzależnienia, konflikty rodzinne, problemy wychowawcze czy trudności w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program obejmuje także osoby stosujące przemoc, którym oferowane są działania edukacyjno-korekcyjne mające na celu zmianę zachowań oraz ograniczenie ryzyka powtarzających się incydentów przemocy. Wsparcie kierowane jest również do rodziców i opiekunów, koncentrując się na rozwijaniu kompetencji wychowawczych, radzeniu sobie w trudnych sytuacjach oraz tworzeniu bezpiecznego środowiska rodzinnego.

Program angażuje także społeczność lokalną – mieszkańców, nauczycieli, pracowników instytucji publicznych i organizacji pozarządowych – w celu podnoszenia świadomości społecznej, przeciwdziałania stereotypom i wzmocnienia lokalnego systemu wsparcia rodzin i osób zagrożonych przemocą.

Główne grupy odbiorców i obszary działań programu:

- Osoby dotknięte przemocą domową (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy) – wsparcie interwencyjne, psychologiczne, prawne i socjalne.
- Rodziny z czynnikami ryzyka, w tym uzależnienia, konflikty rodzinne, trudności wychowawcze – działania profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne.
- Osoby stosujące przemoc – udział w programach korekcyjno-edukacyjnych, konsultacje motywacyjne, zmiana zachowań.
- Rodzice i opiekunowie – rozwijanie kompetencji wychowawczych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, budowanie bezpiecznego środowiska dla dzieci.
- Społeczność lokalna – mieszkańcy, szkoły, instytucje publiczne, NGO – edukacja społeczna, kampanie informacyjne, przeciwdziałanie stereotypom i wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia.

7.2. Realizatorzy Programu

Realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej wymaga współpracy różnych instytucji i podmiotów działających zarówno w sferze pomocy społecznej, jak i edukacji, zdrowia oraz bezpieczeństwa publicznego. W Gminie Rawa Mazowiecka kluczowymi realizatorami działań są:

- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)** – koordynuje wsparcie dla osób doświadczających przemocy, prowadzi procedurę „Niebieskie Karty”, udziela pomocy psychologicznej, prawnej i materialnej oraz realizuje programy profilaktyczne i edukacyjne skierowane do rodzin.
- **Policja** – reaguje na zgłoszenia przemocy domowej, prowadzi interwencje, współpracuje w ramach zespołów interdyscyplinarnych, uczestniczy w procedurach „Niebieskie Karty” i inicjuje działania prewencyjne w społeczności lokalnej.
- **Placówki oświatowe** – szkoły, przedszkola i świetlice środowiskowe prowadzą edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy, zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, wspierają identyfikację zagrożeń oraz współpracują z pedagogami i psychologami szkolnymi.
- **Poradnie psychologiczno-pedagogiczne i psychologowie** – udzielają wsparcia psychologicznego ofiarom przemocy oraz rodzinom w trudnej sytuacji, prowadzą konsultacje i warsztaty profilaktyczne, wspierają dzieci i młodzież w rozwijaniu kompetencji społecznych.
- **Organizacje pozarządowe (NGO)** – realizują działania edukacyjne, profilaktyczne i interwencyjne, prowadzą grupy wsparcia dla ofiar przemocy oraz wspierają ofiary w procesach reintegracji społecznej.
- **Służba zdrowia** – zapewnia diagnozę i wsparcie medyczne osobom doznającym przemocy, współpracuje przy ocenie skutków przemocy oraz kieruje pacjentów do odpowiednich form wsparcia.
- **Sądy rodzinne i prokuratura** – prowadzą postępowania w sprawach przemocy domowej, podejmują decyzje w zakresie ochrony osób pokrzywdzonych i nakładania środków przeciwdziałających przemocy.

Współpraca między tymi podmiotami odbywa się w ramach **zespołów interdyscyplinarnych**, procedury „Niebieskie Karty” oraz projektów profilaktycznych i edukacyjnych. Każdy z realizatorów ma określoną rolę, ale efektywne przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga ścisłej koordynacji działań, wymiany informacji oraz monitorowania skuteczności podejmowanych interwencji.

7.3. Cele i zadania Programu

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2026–2030 jest:

Zapewnienie skutecznej ochrony i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej oraz zmniejszenie występowania przemocy domowej poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne, interwencyjne i wspierające współpracę instytucji oraz społeczności lokalnej.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy
Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej i promowanie postaw zapobiegających jej występowaniu	• Tworzenie i prowadzenie programów edukacyjnych, informacyjnych dla dzieci, młodzieży, w tym poruszenie obszarów: → Bezpieczeństwo i poczucie komfortu w szkole – zagadnienia związane z budowaniem bezpiecznej przestrzeni w klasie i na terenie szkoły, radzeniem sobie z lękiem i obawami szkolnymi. → Relacje rówieśnicze i przeciwdziałanie agresji – omówienie przejawów przemocy fizycznej i psychicznej, wykluczania, przezywania, obgadywania oraz strategii radzenia sobie z nimi.	• Liczba programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży przeprowadzonych na terenie gminy • Liczba programów edukacyjnych dla dorosłych i seniorów • Liczba warsztatów rozwijających kompetencje emocjonalne • Liczba warsztatów rozwijających umiejętności	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, inne podmioty lokalne

	→ Rozpoznawanie i reagowanie na przemoc – nauka identyfikowania sytuacji agresywnych, obserwowanie zachowań ryzykownych i odpowiednie reagowanie, w tym zgłaszanie zdarzeń dorosłym lub służbom szkolnym. → Empatia i komunikacja interpersonalna – rozwijanie umiejętności słuchania, wyrażania emocji, wsparcia koleżeńskiego oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy. → Świadomość przyczyn agresji i przemocy – refleksja nad powodami zachowań agresywnych, takimi jak chęć dominacji, brak wiedzy o skutkach działań, potrzeba respektu czy problemy wychowawcze. → Bezpieczne korzystanie z technologii i komunikacji online – wskazanie zagrożeń wynikających z cyberprzemocy, udostępniania wiadomości, obelg w sieci i sposobów ochrony własnej prywatności.	rozwiązywania konfliktów i komunikacji w rodzinie • Liczba szkoleń dla rodziców i opiekunów • Liczba uczestników programów i warsztatów, rozdzielona na grupy wiekowe • Liczba przygotowanych materiałów edukacyjnych • Liczba dystrybuowanych materiałów • Liczba punktów dystrybucji materiałów	
--	---	--	--

	→ Wzmacnianie wsparcia społecznego – kształtowanie umiejętności szukania pomocy u rodziców, wychowawców, pedagogów i rówieśników oraz budowanie zaufania w relacjach interpersonalnych. → Rozwijanie odpowiedzialnych postaw i samoświadomości – refleksja nad własnym zachowaniem, konsekwencjami agresji, a także znaczeniem sprawiedliwych zasad w grupie i odpowiedzialności za własne czyny. • Tworzenie i prowadzenie programów edukacyjnych, informacyjnych dla dorosłych i seniorów, w tym: → Rozpoznawanie i przeciwdziałanie przemocy domowej – kształtowanie świadomości dotyczącej różnych form przemocy (psychicznej, fizycznej, ekonomicznej), sygnałów ostrzegawczych oraz zrozumienie		
--	--	--	--

	mechanizmów jej występowania w rodzinie i otoczeniu. → Radzenie sobie ze stresem i konfliktami w rodzinie – rozwijanie umiejętności zarządzania emocjami, rozwiązywania sporów, komunikacji w sytuacjach napięć oraz minimalizowania ryzyka eskalacji agresji. → Wsparcie i ochrona osób doświadczających przemocy – zwiększenie wiedzy o procedurach ochrony, instytucjach pomocowych, możliwościach interwencji i prawach osób pokrzywdzonych, w tym dzieci. → Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przemocy związanego z alkoholem – pogłębienie świadomości dotyczącej wpływu alkoholu na ryzyko stosowania przemocy, ograniczenie stereotypów oraz nauka sposobów		
--	--	--	--

	przeciwdziałania powiązanym problemom. → Budowanie bezpiecznych i wspierających relacji rodzinnych – kształtowanie zdrowych wzorców wychowawczych, przeciwdziałanie stosowaniu kar fizycznych, rozwijanie empatii, wzmacnianie relacji między rodzicami a dziećmi i innymi członkami rodziny. • Tworzenie i prowadzenie kampanii edukacyjnych, informacyjnych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, obejmujących rozpoznawanie przemocy, cyberprzemoc, przemoc rówieśniczą i uzależnienia w kontekście przemocy domowej. • Organizowanie warsztatów rozwijających kompetencje emocjonalne, umiejętności rozwiązywania konfliktów i komunikacji w rodzinie.		
--	--	--	--

	• Realizacja szkoleń dla rodziców i opiekunów w zakresie wychowania, metod przeciwdziałania przemocy i budowania pozytywnych relacji rodzinnych. • Tworzenie, dystrybucja i udostępnianie materiałów edukacyjnych informujących o instytucjach wsparcia i procedurach ochrony osób doznających przemocy.		
Aktywizacja osób stosujących przemoc w kierunku zmiany zachowań i odpowiedzialnego funkcjonowania w rodzinie	• Kierowanie osób stosujących przemoc do programów korekcyjno-edukacyjnych. • Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach przez instytucje publiczne, Policję i OPS. • Prowadzenie konsultacji i rozmów motywacyjnych mających na celu zachęcenie do udziału w programach. • Analiza skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych na podstawie dokumentacji „Niebieskich Kart”.	• Liczba skierowanych osób do programów korekcyjno-edukacyjnych • Liczba uczestników programów korekcyjnych • Liczba osób, które ukończyły program korekcyjny • Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych • Liczba instytucji współpracujących w	Sąd Rejonowy, Policja, GOPS, organizacje pozarządowe

	• Współpraca instytucjonalna w celu zapewnienia spójności działań wobec osób stosujących przemoc.	zakresie programów korekcyjnych	
Rozwijanie wiedzy i umiejętności profesjonalistów działających w systemie przeciwdziałania przemocy	• Organizowanie szkoleń, warsztatów i konferencji dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. • Szkolenia dla pracowników służb społecznych, zdrowotnych, oświatowych i organów ścigania. • Udział w konferencjach regionalnych i ogólnopolskich. • Wsparcie rozwoju zawodowego poprzez superwizje i wymianę doświadczeń.	• Liczba szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego • Liczba warsztatów dla pracowników służb społecznych, zdrowotnych i oświatowych • Liczba uczestników szkoleń i warsztatów, z podziałem na instytucje • Liczba konferencji regionalnych i ogólnopolskich z udziałem przedstawicieli gminy • Liczba superwizji i wymiany doświadczeń przeprowadzonych dla pracowników gminy	Policja, placówki oświatowe, szpital powiatowy, GOPS, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe

Wzmacnianie partnerstw i koordynacji działań instytucji oraz organizacji pozarządowych w obszarze przeciwdziałania przemocy	- Nawiązywanie i utrzymywanie partnerstw z organizacjami pozarządowymi wspierającymi osoby doznające przemocy. - Realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych i profilaktycznych. - Rozbudowa systemu wymiany informacji o dostępnych formach wsparcia. - Prowadzenie kampanii informacyjnych w partnerstwie z NGO i instytucjami publicznymi.	- Liczba wspólnych projektów edukacyjnych zrealizowanych w gminie - Liczba wspólnych projektów profilaktycznych zrealizowanych w gminie - Liczba działań informacyjnych - Liczba osób korzystających z pomocy w ramach współpracy	Organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, inne podmioty lokalne
Gwarantowanie kompleksowej ochrony i dostępu do pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej	- Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. - Prowadzenie procedur „Niebieska Karta” przez wszystkie podmioty uprawnione. - Udzielanie porad prawnych, psychologicznych, medycznych i socjalnych. - Zapewnienie wsparcia finansowego i rzeczowego dla osób doznających przemocy.	- Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego - Liczba formularzy „Niebieska Karta” sporządzonych w gminie - Liczba porad prawnych udzielonych mieszkańcom - Liczba porad psychologicznych udzielonych mieszkańcom	GOPS, Policja, Sąd Rejonowy, Szpital Powiatowy, inne podmioty ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe

	• Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci poprzez interwencje i wnioski do sądu. • Realizacja wsparcia psychologicznego i prawnego zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	• Liczba porad medycznych i socjalnych udzielonych w gminie • Liczba osób korzystających z wsparcia finansowego i rzeczowego • Liczba interwencji dotyczących dzieci • Liczba przypadków zapewnienia bezpieczeństwa dzieci poprzez wnioski do sądu	
--	---	---	--

7.4. Zakładane rezultaty

Zakładane rezultaty programu obejmują oczekiwane efekty działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Określenie rezultatów umożliwia systematyczną ocenę skuteczności podejmowanych działań, w tym programów profilaktycznych, wsparcia psychologicznego oraz interwencji realizowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Rezultaty stanowią także podstawę do planowania dalszych działań, monitorowania postępów oraz podejmowania decyzji mających na celu zwiększenie ochrony osób doznających przemocy domowej.

Zakładane rezultaty niniejszego Programu:

- Zwiększenie świadomości społecznej – większa liczba mieszkańców rozpoznaje różne formy przemocy domowej, wie, jak reagować i zna dostępne instytucje wsparcia.
- Wzrost kompetencji osób doświadczających przemocy i ich rodzin – uczestnicy warsztatów i działań profilaktycznych potrafią skuteczniej radzić sobie w sytuacjach konfliktowych i korzystać z dostępnej pomocy.
- Redukcja agresji i przemocy w rodzinach – zmniejszenie liczby incydentów przemocy fizycznej, psychicznej i ekonomicznej wśród mieszkańców objętych programem.
- Wzmocnienie współpracy instytucjonalnej – kontynuowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w zakresie interwencji, wsparcia i profilaktyki przemocy
- Poprawa bezpieczeństwa dzieci i dorosłych – zwiększenie liczby osób doświadczających przemocy objętych wsparciem psychologicznym, prawnym i socjalnym oraz poprawa poczucia bezpieczeństwa w rodzinach i społeczności lokalnej.
- Zmiana postaw i norm społecznych – wzrost odrzucenia przemocy jako metody rozwiązywania konfliktów, w tym akceptacji dla wychowania bez stosowania kar fizycznych oraz większa gotowość do zgłaszania przypadków przemocy.

7.5. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2026-2030 są środki własne Gminy oraz środki poza budżetowe uzyskane z innych źródeł. Wysokość środków zabezpieczonych w budżecie gminy na realizację programu na rok 2026 to 2 000,00 zł.

7.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu

Ewaluacja Programu będzie realizowana poprzez systematyczne i kompleksowe gromadzenie danych od wszystkich instytucji oraz podmiotów zaangażowanych w jego wdrażanie.

Realizacja Programu będzie monitorowana poprzez systematyczne gromadzenie danych od wszystkich instytucji i podmiotów zaangażowanych w jego wdrażanie. Każdy realizator przekazuje informacje w ramach swoich kompetencji, co pozwala na stworzenie spójnego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Za zbieranie sprawozdań odpowiedzialny jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej**, który gromadzi informacje niezbędne do oceny realizacji Programu. Dane są przetwarzane w **bezpiecznej, jednolitej bazie danych** zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych (RODO) oraz ustawą o ochronie danych osobowych, z zapewnieniem odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych ograniczających dostęp do informacji wrażliwych.

Sprawozdania mogą być przekazywane **elektronicznie lub w formie pisemnej**, w zależności od preferencji realizatora, przy zachowaniu bezpieczeństwa danych. **Roczne sprawozdanie** stanowi dokument kompleksowy przedstawiany **Wójtowi oraz Radzie Gminy**, którzy dokonują oceny realizacji Programu, skuteczności działań oraz wskazują obszary wymagające wzmocnienia.

Cele sprawozdawczości:

- Monitorowanie realizacji Programu i podejmowanych działań.
- Ocena efektywności udzielanej pomocy społecznej i wsparcia osób doświadczających przemocy domowej.
- Identyfikacja obszarów wymagających poprawy lub wzmocnienia.
- Zapewnienie zgodności działań z obowiązującymi przepisami prawa i zasadami ochrony danych osobowych.